

مدیریت فرآیندهای کسب و کار (BPM)

مرجع آزمون انجمن حرفه‌ای
مدیریت فرآیند کسب و کار (ABPMP)

مؤلف :

دکتر محمدعلی ترکمانی

انتشارات ارسسطو
(چاپ و نشر ایران)
۱۴۰۱

نام کتاب : مدیریت فرایندهای کسب و کار (BPM)
مولف : دکتر محمدعلی ترکمانی
ناشر : ارسسطو (سامانه اطلاع رسانی چاپ و نشر ایران)
صفحه آرایی، ت testimیم و طرح جلد : علی بیات
تیراز : ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ : اول - ۱۴۰۱
چاپ : مدیران
قیمت : تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان :
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۲-۹۴۲-۲
تلفن مرکز پخش : ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

این اثر مشمول قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف نشر یا پخش یا عرضه کند، مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

۱۸	مقدمه:
فصل اول: معرفی	
۱۹	۱-۱- پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسبوکار
۱۹	۱-۲- هدف راهنمای BPM CBOK
۲۰	۱-۳- سازمان CBOK
۲۱	۱-۳-۱- مدیریت فرآیندهای کسبوکار
۲۱	۱-۳-۲- تجزیه و تحلیل فرآیند
۲۱	۱-۳-۳- طراحی فرآیند
۲۲	۱-۳-۴- مدیریت عملکرد فرآیند
۲۲	۱-۳-۵- تحول فرآیند
۲۲	۱-۳-۶- سازمان فرآیند
۲۳	۱-۳-۷- مدیریت فرایندهای بنگاه
۲۳	۱-۳-۸- فناوری مدیریت فرایندهای کسبوکار
۲۴	۱-۴- سوالات تشریحی
۲۴	۱-۵- سوالات چهارگزینه‌ای
۲۷	پاسخنامه
فصل دوم: مدیریت فرآیندهای کسبوکار	
۲۹	۲-۱- مقدمه
۲۹	۲-۲- کسبوکار چیست؟
۳۰	۲-۳- فرآیند چیست؟

.....	۲-۴- مدیریت فرآیند کسبوکار چیست؟
۳۰	
۳۰	۱-۲- تعاریف مدیریت فرآیندهای کسبوکار
۳۱	۵- فرآیند در مقابل فعالیت
۳۲	۶- عملکرد و اندازه‌گیری فرآیند
۳۲	۷- الزامات سازمانی
۳۲	۸- برنامه‌ریزی و استراتژی
۳۳	۹- چرخه عمر مدیریت فرآیندهای کسبوکار
۳۴	۱۰- تجزیه و تحلیل
۳۴	۱۱- تحول
۳۵	۱۲- انواع فرآیندها
۳۵	۱۲-۱- فرآیندهای اصلی
۳۵	۱۲-۲- فرآیندهای پشتیبانی
۳۵	۱۲-۳- فرآیندهای مدیریتی
۳۶	۱۳- انواع فعالیت‌ها
۳۶	۱۴- عوامل کلیدی مؤثر بر چرخه عمر bpm
۳۶	۱۵- عوامل بحرانی موققیت BPM
۳۷	۱۵-۱- همسویی استراتژی کسبوکار، تعریف زنجیره ارزش و فرآیندهای کسبوکار
۳۷	۱۵-۲- استقرار و ایجاد اهداف مستقل بنگاه و کسبوکار به منظور دستیابی به اهداف استراتژیک
۳۸	۱۵-۳- کنترل و نظارت/ پشتیبانی ارشد

۱۵-۴-۲-تخصیص شفاف مالک فرآیند با اختیارات کافی بهمنظور انجام امور ۳۸.....	۳۸
۱۵-۶-۲-امکان تعریف و پیادهسازی، شاخص‌های اندازه‌گیری و پایش فرآیندها به طور مستمر ۳۸	۳۸
۱۵-۷-۲-تجربیات سازمان ۳۹	۳۹
۱۶-۲-حوزه‌های تخصصی BPM ۴۰	۴۰
۱۷-۲-سؤالات تشریحی ۴۱	۴۱
۱۸-۲-سؤالات چهارگزینه‌ای ۴۶	۴۶
فصل سوم: مدل‌سازی فرایند ۴۸	۴۸
۱-۳-۱-مدل‌سازی فرایندهای کسب‌وکار ۴۸	۴۸
۱-۳-۲-نمودارها، نگاشت و مدل ۴۸	۴۸
۱-۳-۳-مشخصات و ویژگی‌های فرآیند ۴۹	۴۹
۱-۳-۴-هدف مدل‌سازی ۵۰	۵۰
۱-۳-۵-استانداردها مدل‌سازی ۵۱	۵۱
۱-۳-۵-BPMN2 ..... ۵۱	۵۱
۱-۱-۱-۳-۵-۱-۱-خطوط شناوری یا مسیرهای جریان(Swim lanes) ۵۲	۵۲
۱-۱-۲-۳-۵-۱-۲-فراوردها(Artifacts) ۵۴	۵۴
۱-۱-۳-۳-۵-۱-۳-اسیاء ارتباطدهنده(Connecting Objects) ۵۵	۵۵
۱-۱-۴-۳-۵-۱-۴-اسیاء جریان(Flow Objects) ۵۶	۵۶
۱-۲-۳-۵-۱-۲-گردش کار/تهیه فلوجارت ۶۱	۶۱
۱-۳-۳-۵-۱-۳-نمودار زنجیره رخداد فرایند ۶۲	۶۲
۱-۴-۳-۵-۱-۴-زنجیره ارزش ۶۳	۶۳

۶۳	..... UML -۳-۵-۵
۶۳	..... IDEF-O -۳-۵-۶
۶۵	..... LOVEM-E -۳-۵-۷
۶۵	..... SIPOC -۳-۵-۸
۶۵	..... ۳-۵-۹ پویایی سیستم‌ها
۶۶	..... ۱۰-۳-۵-نگاشت چریان ارزش
۶۷	..... ۸-۳-برخی از نمودارهای شناخت فرآیندهای سازمان(مدل‌سازی فرایندهای حرفه) در معماری سازمانی
۶۸	..... ۱-۳-۶-فهرست فرایندهای
۶۸	..... ۲-۳-۶-شناشنامه فرایند
۷۰	..... ۳-۶-۳-نمودار تجزیه فرآیندی(Process Decomposition Diagram)
۷۱	..... ۴-۳-۶-نمودار فرایند (Process chart)
۷۴	..... ۵-۳-۶-نمودار گردش کار وظیفه (Process Map)
۷۵	..... ۶-۳-۶-۶-جدول اطلاعات مبادله شده بین فرایندها
۷۶	..... ۷-۳-۶-۷-نمودار PDD
۷۸	..... ۸-۳-۶-۸-نمودار تجزیه وظیفه‌ای (Functional Hierarchy Diagram) یا نمودار سلسله‌مراتب وظیفه‌ای
۷۹	..... ۹-۳-۶-۹-نمودار سلسله‌مراتب فرایندها (PHD)
۸۰	..... ۷-۳-۷-۷-گزارش معناری اطلاعات(شناخت لایه اطلاعات سازمان)
۸۰	..... ۱-۳-۷-۳-گزارش فهرست موجودیت‌های اطلاعاتی:
۸۲	..... ۲-۳-۷-۲-ماتریس فرایند- موجودیت(CRUD) (ماتریس

۸۲	۳-۷-۳-فهرست نیازهای اطلاعاتی
۸۲	۳-۷-۴-شناسنامه نیازهای اطلاعاتی
۸۳	۳-۷-۵-نمودار ارتباط بین موجودیت‌ها (ERD)
۸۷	۳-۸-۳-گزارش معماری سیستم‌های اطلاعاتی و داده
۸۷	۳-۸-۴-نمودار ارتباط بین سیستم‌ها
۸۷	۳-۸-۵-گزارش وضعیت فعلی نرمافزار و پایگاه داده
۸۸	۳-۸-۶-نمودار مفهوم شبکه (Network Concept)
۸۹	۳-۸-۷-نمودار متن (System Context)
۹۰	۳-۸-۸-۵-نمودار System area map
۹۱	۳-۸-۶-نمودار معماری سیستم System architecture
۹۲	۳-۸-۷-نمودار معماری سیستم System architecture
۹۴	۳-۸-۸-۸-ماتریس فرایند- سیستم اطلاعاتی
۹۵	۳-۸-۹-آمار وضعیت شبکه سازمان
۹۶	۳-۸-۱۰-آمار وضعیت شبکه سازمان: سایر اطلاعات شبکه
۹۸	۳-۹-۹-۹-مدلسازی UML
۹۸	۳-۹-۱-نمودار Use Case Diagram
۱۰۰	۳-۹-۲-نمودار کلاس:
۱۰۸	۳-۹-۳-نمودار ترتیبی
۱۱۲	۳-۹-۴-نمودار حالت
۱۱۵	۳-۹-۵-نمودار فعالیت
۱۱۹	۳-۹-۶-نمودار مؤلفه (Component Diagram)

۱۲۲.....	۳-۹-۷-نمودار استقرار
۱۲۶.....	۳-۹-۸-زیرسیستم
۱۲۸.....	۳-۱۰-کیفیت مدل سازی فرآیند
۱۲۹.....	۳-۱۱-سطح مدل
۱۳۰.....	۳-۱۲-دیدگاههای مدل سازی
۱۳۱.....	۳-۱۳-دیدگاههای مدل مدل ها
۱۳۱.....	۳-۱۳-۱-مدل بنگاه
۱۳۲.....	۳-۱۳-۲-مدل های کسب و کار
۱۳۲.....	۳-۱۳-۳-مدل جریان کار و عملیات
۱۳۲.....	۳-۱۳-۴-مدل سیستم
۱۳۲.....	۳-۱۳-۵-مدل کنترل و اندازه گیری
۱۳۲.....	۳-۱۴-روش های مدل سازی
۱۳۳.....	۳-۱۵-جذب و دریافت اطلاعات
۱۳۳.....	۳-۱۶-سوالات تشریحی
۱۳۵.....	۳-۱۷-سوالات چهار گزینه ای
۱۴۲.....	پاسخنامه
۱۴۴	فصل چهارم: تجزیه و تحلیل فرآیند
۱۴۴.....	۴-۱-مقدمه
۱۴۴.....	۴-۲-تجزیه و تحلیل فرآیند چیست؟
۱۴۵.....	۴-۳-چرا فرآیند تجزیه و تحلیل می شود؟
۱۴۷.....	۴-۴-چه زمانی اقدامات لازم برای تجزیه و تحلیل انجام می شود؟
۱۴۷.....	۴-۴-پایش مستمر

۱۴۷	۴-۴-۲-برنامه‌ریزی استراتژیک
۱۴۷	۴-۴-۳-انتشار عملکرد
۱۴۸	۴-۴-۴-فناوری‌های جدید
۱۴۸	۴-۴-۵-ریسک شروع
۱۴۸	۴-۴-۶-ادغام/اکتساب
۱۴۸	۴-۴-۷-نیازمندی‌های قانونی
۱۴۸	۴-۵-نقش‌های موجود در تجزیه و تحلیل فرآیندها
۱۴۹	۴-۶-آمادگی برای تجزیه و تحلیل فرآیند
۱۴۹	۴-۶-۱-انتخاب فرآیند
۱۵۰	۴-۶-۲-تعیین عمق تجزیه و تحلیل
۱۵۰	۴-۶-۳-انتخاب چارچوب تحلیل
۱۵۱	۴-۶-۷-انجام امور تجزیه و تحلیل
۱۵۱	۴-۷-۱-درک و شناخت ناشناخته‌ها
۱۵۱	۴-۷-۲-محیط کسب و کار
۱۵۲	۴-۷-۳-فرهنگ‌سازمانی
۱۵۳	۴-۷-۴-معیارهای اندازه‌گیری عملکرد
۱۵۴	۴-۷-۵-معاملات درونی مشتری
۱۵۵	۴-۷-۶-تبولات
۱۵۵	۴-۷-۷-قواعد کسب و کار
۱۵۶	۴-۷-۸-ظرفیت
۱۵۶	۴-۷-۹-گلوگاه‌ها

۱۵۷.....	۴-۷-۱۰-تغییرات
۱۵۷.....	۴-۷-۱۱-هزینه
۱۵۸.....	۴-۷-۱۲-مسائل منابع انسانی
۱۵۹.....	۴-۷-۱۳-کنترل‌های فرایند
۱۶۰.....	۴-۷-۱۴-گردآوری اطلاعات
۱۶۰.....	۴-۷-۱۵-تجزیه و تحلیل محیط کسب و کار
۱۶۱.....	۴-۷-۱۵-۱-تجزیه و تحلیل زنجیره ارزش (در مدل پورتر)
۱۶۲.....	۴-۷-۱۵-۲-ماتریس SWOT
۱۶۲.....	۴-۷-۱۶-تجزیه و تحلیل سیستم‌های اطلاعاتی
۱۶۲.....	۴-۷-۱۶-۱-تحلیل جریان اطلاعات
۱۶۳.....	۴-۷-۱۶-۲- شبیه‌سازی رخدادهای گسته
۱۶۳.....	۴-۷-۱۶-۳-تجزیه و تحلیل فرایند
۱۶۳.....	۴-۷-۱۶-۴-تجزیه و تحلیل فعل و انفعالات منابع انسانی
۱۶۳.....	۴-۷-۱۶-۵-مستندسازی نتایج تجزیه و تحلیل
۱۶۴.....	۴-۸-سوالات تشریحی
۱۶۴.....	۴-۹-سوالات چهارگزینه‌ای
۱۶۹.....	پاسخنامه
۱۷۱.....	فصل پنجم: طراحی فرایند
۱۷۱.....	۵-۱-طراحی فرایند چیست؟
۱۷۱.....	۵-۲-چرا طراحی فرایند انجام می‌شود؟
۱۷۱.....	۵-۳-نقشه‌های موجود در طراحی فرایند
۱۷۳.....	۵-۴-فعالیت‌های کلیدی / نقشه راه برای طراحی
۱۷۳.....	۵-۵-اصول طراحی فرایند

۱۷۴.....	۱-۵-۵- طراحی تراکنش‌های مشتریان
۱۷۴.....	۲-۵-۵- طراحی فعالیت‌های ایجادکننده ارزش‌افزوده
۱۷۵.....	۳-۵-۵- کمینه‌سازی مبادلات
۱۷۵.....	۴-۵-۵- کار زمانی شکل می‌گیرد که بیشترین ادراک/ احساس را ایجاد کند
۱۷۵.....	۵-۵-۵- ایجاد یک نقطه ارتباطی
۱۷۶.....	۶-۵-۵- ایجاد یک فرایند مجزا برای هر گروه
۱۷۶.....	۷-۵-۵- اطمینان از یک جریان پیوسته
۱۷۶.....	۸-۵-۵- کاهش اندازه دسته
۱۷۷.....	۹-۵-۵- دریافت اطلاعات یکبار از منبع اصلی و به اشتراک‌گذاری آن
۱۷۷.....	۱۰-۵-۵- کاستن از پیچیدگی تا حد ممکن
۱۷۸.....	۱۱-۵-۵- ابتدا طراحی مجدد، سپس مکانیزاسیون
۱۷۸.....	۱۲-۵-۵- اطمینان از کیفیت در ابتدای کار
۱۷۸.....	۱۳-۵-۵- استانداردسازی فرایندها
۱۷۸.....	۱۴-۵-۵- استفاده از گروه‌های مکانی - شبکه‌ای
۱۷۹.....	۱۵-۵-۵- در نظر گرفتن فرایندهای برون‌سپاری شده
۱۷۹.....	۱۶-۵-۵- فاکتورهای بحرانی و مؤثر در مدیریت فرایند کسب‌وکار
۱۷۹.....	۱۷-۵-۵- عوامل بحرانی موفقیت طراحی فرایند
۱۸۱.....	۱۸-۵-۵- سوالات تشریحی
۱۸۱.....	۱۹-۵-۵- سوالات چهارگزینه‌ای
۱۸۵.....	پاسخنامه
۱۸۷.....	فصل ششم: اندازه‌گیری عملکرد (کارایی) فرایند

۱۸۷.....	۱-۶-تعاریف کلیدی عملکرد فرایند
۱۹۱.....	۲-کنترل و پایش عملیات
۱۹۱.....	۳-روش‌های اندازه‌گیری
۱۹۲.....	۴-۶-جریان ارزش
۱۹۲.....	۱-۶-نگاشت جریان ارزش
۱۹۲.....	۲-۶-هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت
۱۹۳.....	۱-۶-۴-۲-قواعد و اصول کلی
۱۹۴.....	۳-۶-روش‌های آماری
۱۹۴.....	۱-۶-۴-۳-قواعد و اصول کلی
۱۹۵.....	۴-۶-مدل‌سازی و شبیه‌سازی
۱۹۷.....	۵-۶-سوالات تشریحی
۱۹۸.....	۶-۶-سوالات چهارگزینه‌ای
۲۰۱.....	پاسخنامه
۲۰۳.....	فصل هفتم: تحول فرایند
۲۰۳.....	۱-۷-تحول فرایند چیست؟
۲۰۳.....	۲-۷-ناب سازی
۲۰۵.....	۳-۷-مدیریت کیفیت جامع
۲۰۵.....	۴-۷-مدیریت بر مبنای فعالیت و هزینه‌یابی بر مبنای فعالیت
۲۰۵.....	۵-۷-مدل بهبود عملکرد
۲۰۶.....	۶-۷-طراحی مجدد
۲۰۶.....	۷-۷-بازمهندسی
۲۰۷.....	۸-۷-پیاده‌سازی

۲۰۹	۷-۸-۱- فعالیت‌های پیاده‌سازی
۲۱۱	۷-۸-۲- برنامه‌ریزی پیاده‌سازی
۲۱۳	۷-۹- مدیریت ریسک
۲۱۷	۷-۱۰- مدیریت تغییر
۲۱۸	۷-۱۰-۱- اهداف مدیریت تغییر
۲۱۹	۷-۱۰-۲- مدل لوین-شین هست
۲۲۰	۷-۱۰-۳- توصیه‌های جان کوتربرای مدیریت تغییرات
۲۲۰	۷-۱۱- نقش‌های پیاده‌سازی
۲۲۱	۷-۱۲- نگهداشت چرخه عمر مدیریت فرایندهای کسبوکار
۲۲۱	۷-۱۳- سؤالات تشریحی
۲۲۲	۷-۱۴- سؤالات چهارگزینه‌ای
۲۲۵	پاسخنامه
۲۲۷	فصل هشتم: سازمان فرایند
۲۲۷	۸-۱- مقدمه
۲۲۷	۸-۲- نقش‌های مدیریت فرایند
۲۲۹	۸-۲-۱- مالک فرایند
۲۲۹	۸-۲-۲- مدیر فرایند
۲۳۰	۸-۲-۳- تحلیل گر فرایند
۲۳۱	۸-۲-۴- طراح فرایند
۲۳۱	۸-۲-۵- معمار فرایند
۲۳۱	۸-۶- سایر نقش‌های کلیدی
۲۳۱	۸-۶-۱- تحلیل گر کسبوکار

۲۳۱	۸-۲-۶-۲-متخصصین موضوعی
۲۳۲	۸-۲-۶-۳-رهبری و مدیریت اجرایی
۲۳۲.....	۸-۳-سوالات تشریحی
۲۳۲.....	۸-۴-سوالات چهارگزینه‌ای
۲۳۴	پاسخنامه
۲۳۵	فصل نهم: مدیریت فرایندهای بنگاه
۲۳۵.....	۹-۱-تعريف مدیریت فرایندهای بنگاه (EPM)
۲۳۷.....	۹-۲-سه نیازمندی اساسی EPM
۲۳۷.....	۹-۳-مدیریت سبد فرایند
۲۳۷.....	۹-۴-موانع و مشکلات مدیریت فرایندهای بنگاه
۲۳۸.....	۹-۵-برنامه‌ریزی مدیریت و بهبود فرایندهای بنگاه
۲۴۰.....	۹-۶-چارچوب‌های فرایند (نماش شماتیک)
۲۴۱	۹-۶-۱-مدل فعالیت‌های کسبوکار مربوط به مرجع فرایندی MIT
۲۴۱	۹-۶-۲-انجمن کیفیت و بهره‌وری آمریکا(APQC)
۲۴۳	۹-۶-۳-گروه زنجیره ارزش - مدل مرجع زنجیره ارزش
۲۴۴	۹-۶-۴-فرایندهای استراتژیک
۲۴۵	۹-۶-۵-مرجع عملیات زنجیره تأمین SCOR
۲۴۶.....	۹-۶-۷-الگوهای بهبود فرایندی در نظامهای مدیریت فرایندهای کسبوکار
۲۴۷	۹-۸-ابعاد بالهامیت در حوزه بهبود فرایندها
۲۴۸.....	۹-۹-نمونه الگوهای بهبود فرایندی (راهبردهای بهبود)
۲۴۹.....	۹-۱۰-سوالات تشریحی
۲۴۹.....	۹-۱۱-سوالات چهارگزینه‌ای

۲۵۳.....	پاسخنامه
۲۵۵.....	فصل دهم : فناوری مدیریت فرایندهای کاری
۲۵۵.....	۱۰-۱- مقدمه
۲۵۶-۱- ویژگی‌ها و قابلیت‌های اصلی نرم‌افزارهای کاربردی مدل‌سازی و شبیه‌سازی فرایندها	۲۵۶
۲۵۷-۲- فناوری‌هایی که عملیات پیاده‌سازی را پشتیبانی می‌کنند	۲۵۷
۲۵۸-۳- ویژگی‌ها و مشخصات پایه‌ای سیستم‌های مکانیزه گردش کار	۲۵۸
۲۵۹-۴- ابزار BPM.....	۲۵۹
۲۶۰-۵- سیستم‌های مدیریت قواعد کسب و کار (موتور قواعد و قوانین)	۲۶۰
۲۶۱-۶-۱- مدیریت مخازن فرایند	۲۶۱
۲۶۲-۶-۲- محتوى مخازن فرایند	۲۶۰
۲۶۳-۶-۳- مخازن شی‌عگرا	۲۶۱
۲۶۴-۶-۴- استانداردها	۲۶۲
۲۶۵-۶-۵- چه کسانی در فناوری BPM مشارکت می‌کنند؟	۲۶۳
۲۶۶-۶-۷- سؤالات تشریحی	۲۶۵
۲۶۷-۶-۸- سؤالات چهارگزینه‌ای	۲۶۵
۲۶۸.....	پاسخنامه
۲۶۹.....	فصل یازدهم : بلوغ فرایندهای کسب و کار
۲۶۹-۱- مقدمه	۲۶۹
۲۷۰-۲- مفهوم بلوغ (قابلیت) فرایند	۲۶۹
۲۷۱-۳- مدل بلوغ فرایند	۲۷۰
۲۷۲-۴- مدل‌های مطرح در ارزیابی بلوغ فرایند	۲۷۰

۱۱-۵	۱۱-۱-انتخاب مدل بلوغ مناسب.....
۱۱-۶	۱۱-۶-مدل بلوغ فرایندهای کسبوکار .....
۷	۱۱-۷-سؤالات تشریحی .....
۱۱-۸	۱۱-۸-سؤالات چهارگزینهای .....
۱۱-۹	۱۱-۹-پاسخنامه .....
۱۲-۱	۱۲-۱-تعاریف و مفاهیم یکپارچگی .....
۱۲-۲	۱۲-۲-انواع یکپارچگی .....
۱۲-۲-۱	۱۲-۲-۱-یکپارچگی بنگاه .....
۱۲-۲-۲	۱۲-۲-۲-یکپارچگی برنامههای کاربردی سازمان .....
۱۲-۲-۳	۱۲-۲-۳-یکپارچگی دادههای سازمان .....
۱۲-۳	۱۲-۳-یکپارچگی B2B .....
۱۲-۴	۱۲-۴-یکپارچگی فرایندهای کسبوکار .....
۱۲-۴-۱	۱۲-۴-۱-مقایسه سازمانهای سنتی و یکپارچه .....
۱۲-۴-۲	۱۲-۴-۲-دلایل نیازمندی به یکپارچهسازی .....
۱۲-۴-۳	۱۲-۴-۳-چالشهای یکپارچهسازی .....
۱۲-۴-۴	۱۲-۴-۴-یکپارچگی افقی و عمودی .....
۱۲-۴-۵	۱۲-۴-۵-یکپارچگی از طریق نصب و پیادهسازی سیستم‌های ERP در سازمان ....
۱۲-۴-۶	۱۲-۴-۶-یکپارچگی یکبهیک .....
۱۲-۴-۷	۱۲-۴-۷-۱-یکپارچگی برنامههای کاربردی سازمان .....
۱۲-۴-۷-۱	۱۲-۴-۷-۱-کاربردهای EAI .....
۱۲-۴-۷-۲	۱۲-۴-۷-۲-الگوی یکپارچهسازی در پیادهسازی EAI .....

۲۹۰	۱۲-۴-۸ ارتباط بین دو کسب و کار با همدیگر
۲۹۱	۱۲-۴-۸-۱ روش های یکپارچه سازی در سطح سیستم
۲۹۲	۱۲-۵ سوالات تشریحی
۲۹۳	۱۲-۶ سوالات چهار گزینه ای
۲۹۴	پاسخنامه
۲۹۸	نمونه سوالات آزمون CBPA
۳۰۲	پاسخنامه
۳۰۳	آزمون دانشگاه Deakin ، ششم اکتبر ۲۰۱۸
۳۰۷	پاسخنامه
۳۰۸	آزمون دانشگاه Deakin ، ششم اکتبر ۲۰۱۸ - سری دوم
۳۱۲	پاسخنامه
۳۱۳	بانک سوالات BPM دانشگاه Deakin
۳۳۷	پاسخنامه
۳۴۰	منابع:

مقدمه:

امروزه تمامی سازمان‌ها باید برای حفظ سهم خود در بازار، چاپکی و خصوصاً تامین نیازمندیهای مشتری، فرایندهای کاری خود را شناسیابی و بهبود دهند. لذا تمامی سازمانها به مدیریت فرایندهای کسب و کار توجه خاصی دارند. در این کتاب مباحث مدیریت فرایندهای کسب و کار مبتنی بر BPM CBOK¹ بررسی شده است. ضمناً این کتاب مرجع بسیار مناسبی برای موفقیت در آزمون‌های CBPP² و CBPA³ که توسط انجمن حرفه‌ای مدیریت فرآیند کسبوکار(ABPMP)³ برگزار می‌گردد و همچنین آزمون نظام صنفی رایانه‌ای در رشته مشاوره مدیریت و آموزش تدوین شده است. در پایان هر فصل سوالات تشریحی و چهارگزینه‌ای تألیفی ارائه شده است. در انتهای کتاب نیز تعدادی از سوالات آزمون‌های انجمن حرفه‌ای مدیریت فرآیند کسبوکار(ABPMP) و دانشگاه Deakin ارائه شده است. امید است این اثر مورد توجه همکاران و دانشجویان گرامی قرار گیرد. از اساتید و دانشجویان گرامی تقاضا دارم دیدگاه‌های خود را از طریق ایمیل m.a.torkamani@gmail.com با این جانب در میان بگذارند تا انشالله در ویرایش‌های بعدی اشکالات یا کاستی‌های احتمالی کتاب مورد تجدیدنظر قرار گیرد. در پایان وظیفه خود می‌دانم از زحمات آقای مهندس علی بیات به خاطر طراحی جلد کتاب و همچنین از مدیریت انتشارات ارسسطو و سامانه اطلاع‌رسانی چاپ و نشر ایران، جناب آقای حسین قنبری، تشکر و قدردانی نمایم.

محمدعلی ترکمانی

پاییز ۱۳۹۷

---

1 Certified Business Process Professional

2 Certified Business Process Associate

3 Association of Business Process Management Professionals

فصل اول

معرفی

۱-۱-پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسبوکار^۱

امروزه علاقهمندی‌های حوزه مدیریت فرآیندهای کسبوکار در ارتباط با توسعه سازمان‌ها از طریق فرآیندهای افقی^۲ است که سبب ایجاد ارزش برای مشتریان سازمان می‌شوند (مشتریان درونی و بیرونی). مدیریت فرآیندهای کسبوکار، تعیین می‌کند که یک سازمان چگونه کار ایجاد کند، تا منجر به ایجاد ارزش برای مشتریان سازمان گردد. مدیریت فرآیندهای کسبوکار، سبب ایجاد کسبوکار حرفه‌ای قوی‌تری می‌شوند که آن‌هم بهنوبه خود منجر به افزایش کارایی و بهره‌وری فرآیندها، چابکی بیشتر و درنهایت بازگشت سرمایه‌گذاری ذینفعان خواهد شد.

راهنمای پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسبوکار(BPM CBOK) از طریق انجام یک بازنگری جامع بر روی موارد ارائه شده در این زمینه، راهکاری حرفه‌ای و علوم یادگیری شده از تجربیات مختلف که به‌وسیله انجمن متخصصین مدیریت فرآیندهای کسبوکار جمع‌آوری شده است را به‌منظور کمک به متخصصین BPM ارائه می‌دهد.

۱-۲-هدف راهنمای BPM CBOK

راهنمای پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسبوکار، یک مستند مرجع پایه برای تمامی کاربران و شاغلین در حوزه BPM است. هدف اصلی این راهنمای تعریف و تعیین مشخصات حوزه

^۱ , BPM CBOK: business Process Management Common Body of Knowledge

^۲ . Cross Functional Process

دانشی است که تحت عنوان یک تجربه موفق ۱ پذیرفته شده است. راهنمای مذکور یک بازنگری اجمالی بر روی هر کدام از حوزه‌های دانش مرتبط با مدیریت فرآیندها انجام داده و به تفکیک هر کدام از آن‌ها فهرستی از فعالیت‌های عمومی همسو با آن حوزه ارائه می‌دهد.

۱-۳ سازمان CBOK

راهنمای مذکور در خصوص پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسب و کار در ۹ حوزه دانش یا فصل تهیه گردیده که در شکل ۱-۱ نمایش داده شده است.

شکل ۱-۱ ساختار پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسب و کار

در ادامه ضمن شناخت حوزه‌های دانش نامبرده، سطح کلانتر BPM شناسایی و مطالعه می‌گردد.

۱-۳-۱- مدیریت فرآیندهای کسبوکار

حوزه دانش مدیریت فرآیندهای کسبوکار، بر روی مفاهیم کلی BPM تمرکز دارد که از جمله می‌توان به مفاهیم کلیدی فرآیندهای e2e، ارزش‌های مشتری و نیز ماهیت فعالیت کارکردی افقی (ماتریسی) اشاره نمود. انواع فرآیندها، اجزاء فرآیندها، چرخه عمر BPM به همراه فاکتورهای موفقیت و مهارت‌های بحرانی معرفی و شناخته می‌شوند. این حوزه دانشی، BPM را تعریف می‌کند و یک زیرساخت بهمنظور شناخت و اکتشاف سایر حوزه‌های دانشی ایجاد می‌کند.

۱-۳-۲- تجزیه و تحلیل فرآیند

تجزیه و تحلیل فرآیند به معنی فهم و درک کارایی و اثربخشی فرآیند کسبوکار است. در این بخش اهداف و فعالیت‌های مرتبط با تجزیه و تحلیل فرآیند، شناسایی و تعیین می‌گردد. همچنین تشریح اجزاء، فرآیند و ویژگی‌های آن‌ها، فن‌های تجزیه و تحلیل و الگوهای فرآیندی و نیز کاربرد مدل‌های فرآیندی و سایر مستندات مرتبط با فرآیند بهمنظور شناخت و اعتبارسنجی فرآیندهای وضعیت موجود و هم وضعیت بهبودیافته در آینده، نیز در این بخش مورد بررسی قرار می‌گیرد. بنابراین انواع روش‌های مختلف تجزیه و تحلیل فرآیند، ابزارها و تکنیک‌های مختلف نیز در این فصل بررسی و تشریح می‌گردند.

۱-۳-۳- طراحی فرآیند

طراحی فرآیند به منزله ایجاد ویژگی‌ها و مشخصات لازم برای فرآیندهای کسبوکار، جهت تحقق اهداف کسبوکار و اهداف عملکردی فرآیندهای سازمان است. در این فصل انواع طرح‌ها و راهنمای اقدام بهمنظور تعیین چگونگی جریان کار، چگونگی کاربرد قوانین و قواعد، کاربردهای کسبوکار، چارچوب فن‌آوری، منابع اطلاعاتی، کنترل‌های عملیاتی و مالی که بر روی سایر فرآیندهای داخلی و خارجی اثرگذار هستند ارائه می‌گردد. طراحی فرآیندهای کسبوکار، یک عماری هوشمند و فکورانه جهت فرآیندهای سازمان بهمنظور تعیین چگونگی انجام عملیات، نحوه اندازه‌گیری، کنترل و نظارت و مدیریت بر اجزاء آن است. این حوزه دانش، کاربردهای طراحی فرآیند، تکنیک‌ها و قواعد و اصول طراحی خوب را همراه با انواع الگوهای عمومی طراحی

فرآیندها، ارائه می‌کند. همچنین مطالبی مانند مدیریت اجرایی و همسوی استراتژیکی در این فصل مطرح می‌گردند.

۴-۱-۳- مدیریت عملکرد فرآیند

اندازه‌گیری عملکرد فرآیند یک روش برنامه‌بازی شده و نظاممند بهمنظور پایش فرآیندهای ایجادشده و پیگیری نتایج عملکرد آن‌ها جهت تعیین میزان کارایی و بهره‌وری فرآیندها است. اطلاعات بهدست‌آمده از اندازه‌گیری عملکرد فرآیندها می‌تواند برای تصمیم‌گیری در خصوص بهبود فرآیندهای موجود و یا برای معرفی فرآیندهای جدید همسو با اهداف استراتژیک مورداستفاده قرار گیرند. عنوانین مهم مورداستفاده در این مستند عبارت‌اند از تعریف عملکرد فرآیندهای کلیدی، مزایا و اهمیت اندازه‌گیری عملکرد فرآیند، پایش و کنترل عملیات، همسوی فرآیندهای کسب‌وکار و عملکرد سازمان، مواردی که باید اندازه‌گیری شوند، روش‌های اندازه‌گیری، مدل‌سازی و شبیه سای، پشتیبانی تصمیم برای مالکین فرآیندها و مدیران و موارد موردنیاز بهمنظور موفقیت فرآیند می‌باشد.

۵-۱-۳- تحول فرآیند

تحول فرآیند مقدمه‌ای بر موضوع تغییرات فرآیند است. در این بخش موضوع تغییرات فرآیند در چرخه عمر مدیریت فرآیندهای کسب‌وکار، راهکارهایی مختلف بهبود فرآیندها، متداول‌ترین مهندسی مجدد و بازطراحی به همراه فعالیت‌های ایجاد و پیاده‌سازی مدیریت تغییرات فرآیند، بررسی و تشریح می‌گردد. عنوانین مطرح موردنوجه در این حوزه عبارت‌اند از مدیریت تغییرات سازمان، عوامل بحرانی موفقیت جهت ایجاد تحول در سازمان؛ که در ادامه موردیحث و گفتگو قرار می‌گیرند و خود شامل تعدادی از متداول‌ترین راهکارهای مدیریت تغییرات سازمان تکنیک‌ها و بهترین راهکارهای مورداستفاده در این زمینه هستند، است.

۶-۱-۳- سازمان فرآیند

حوزه دانش سازمان مدیریت فرآیند، بر روی مباحث نقش‌ها، مسئولیت‌ها، ساختار گزارش‌ها و سایر اقدامات لازم برای پشتیبانی سازمان فرآیند گرا متمرکز می‌شود. موضوع سازمان فرآیند گرا از طریق مباحث فرهنگ‌سازمانی، سازمان ماتریسی و عملکرد تیمی موردنبررسی و تجزیه و تحلیل

قرار می‌گیرد. میزان اهمیت و ضرورت کنترل و نظارت در مدیریت فرایندهای کسبوکار از طریق تشریح انواع ساختارهای کنترل و نظارت و نیز نظرات و تفکرات مرکز تعالی مدیریت فرایندهای کسبوکار بیان می‌شوند.

۷-۳-۱- مدیریت فرایندهای بنگاه

مفهوم و اساس مدیریت فرایندهای بنگاه بر اساس نیازمندی به کسب بیشترین نتایج ممکن از فرایندهای سازمان همسو با استراتژی‌های مناسب و رسیدن به اهداف عملیاتی بر اساس استراتژی‌های تعریف شده، به وجود آمده است. مدیریت سبد فرایندی، این اطمینان را ایجاد می‌کند که سبد فرایندهای سازمان، استراتژی‌های سازمان را پشتیبانی کرده و یک راهکار یا متد برای مدیریت و ارزیابی اولیه به وجود می‌آورد. حوزه دانش مدیریت فرایندهای بنگاه، شامل ابزارها و روش‌های لازم برای بالا بردن سطح بلوغ فرایندهای سازمان، به همراه معرفی فرایندها و راهکاری استاندارد بهینه شده است، که منجر به بهبود سطح مدیریت فرایندهای کسبوکار در سازمان می‌شوند. در این بخش در خلال بررسی نظریات مرتبط با یکپارچگی سازمان برخی چارچوب‌های فرایندهای کسبوکار موردنبررسی قرار می‌گیرند. که از جمله می‌توان به بررسی تعاملات درونی فرایندها با همدیگر مدل‌هایی که سبب متصل نمودن عملکرد، اهداف، فناوری‌ها، افراد سازمان و نظارت و کنترل‌ها (چه مالی و چه عملیاتی) به استراتژی کسبوکار و اهداف عملکردی می‌شوند، اشاره نمود. همچنین عنوانین و سرفصل‌های معماری فرایندها و بهترین تجربیات مدیریت فرایندهای بنگاه نیز مورد اشاره قرار می‌گیرند.

۸-۳-۱- فناوری مدیریت فرایندهای کسبوکار

مدیریت فرایندهای کسبوکار راهکاری بر پایه فناوری بوده و بر پایه یک نظام مدیریتی پشتیبانی می‌شود. این فصل در خصوص ابعاد عمدۀ فناوری‌های در دسترس جهت پشتیبانی امور برنامه‌ریزی، تحلیل، طراحی، عملکرد و پایش فرایندهای کسبوکار به بحث و بررسی می‌پردازد. این فناوری‌ها شامل مجموعه‌ای از بسته‌های نرم‌افزاری، ابزار توسعه، فناوری‌های زیرساخت و منابع ذخیره داده و اطلاعات هستند که جهت پشتیبانی متخصصین مدیریت فرایندهای کسبوکار و کارکنان این حوزه در ارتباط با فعالیت‌های bpm کاربرد دارند. سیستم‌های یکپارچه مدیریت فرایندهای کسبوکار، منابع و مأخذ فرایند و ابزارهای مدل‌سازی یکپارچه جهت

مدل‌سازی، طراحی، تجزیه و تحلیل، ایجاد و پایش موردنظری قرار می‌گیرند. همچنین استانداردهای bpm، رویه‌ها و متداول‌ترین نیز پوشش داده می‌شوند.

۱-۴- سؤالات تشریحی

- ۱- هدف از راهنمای BPM CBOK چیست؟
- ۲- منظور از تحول فرایند چیست؟ توضیح دهید.
- ۳- با رسم شکل ساختار پیکره عمومی دانش مدیریت فرآیندهای کسب و کار را توضیح دهید.

۱-۵- سؤالات چهارگزینه‌ای

۱- سبب ایجاد کسب و کار حرفه‌ای قوی‌تری می‌شوند که آن‌هم بهنوبه خود منجر به افزایش کارایی و بهره‌وری فرآیندها، چابکی بیشتر و درنهایت بازگشت بیشتر سرمایه‌گذاری ذی‌نفعان خواهد شد.

الف- BPM ب- ABPM ج- BMBOK د- BPM CBOK چ- BPM CBOK ۲ چیست؟

الف- یک مستند مرجع پایه برای تمامی کاربران و شاغلین در حوزه BPM

ب- مجموعه‌ای از تجارب موفق در زمینه BPM

ج- مستندی است یک بازنگری اجمالی بر روی هرکدام از حوزه‌های دانش مرتبط با مدیریت فرآیندها انجام داده و به تفکیک هرکدام از آن‌ها فهرستی از فعالیت‌های عمومی همسو با آن حوزه ارائه می‌دهد.

د- همه موارد

۳- مفاهیم کلیدی فرآیندهای e2e در کدام حوزه دانش BPM CBOK مورد بررسی قرار گرفته است؟

الف- مدیریت فرآیندهای کسب و کار   ب- سازمان فرآیند

ج- مدیریت فرایندهای بنگاه   د- فناوری مدیریت فرایندهای کسب و کار

۴- تمرکز کدام حوزه دانش BPM CBOK روی ارزش‌های مشتری است؟

الف- مدیریت عملکرد فرآیند   ب- تحول فرآیند

- ج- مدیریت فرایندهای بنگاه   د- مدیریت فرآیندهای کسبوکار
- ۵- چرخه عمر BPM به همراه فاکتورهای موفقیت و مهارت‌های بحرانی در کدام حوزه دانش BPM CBOK موردنرسی قرارگرفته است؟
- الف- مدیریت فرایندهای بنگاه   ب- مدیریت فرآیندهای کسبوکار
- ج- طراحی فرآیند   د- همه موارد
- ۶- این حوزه دانشی، BPM را تعریف می‌کند و یک زیرساخت بهمنظور شناخت و اکتشاف سایر حوزه‌های دانشی ایجاد می‌کند.
- الف- مدیریت فرایندهای بنگاه   ب- مدیریت فرآیندهای کسبوکار
- ج- مدیریت عملکرد فرآیند   د- طراحی فرآیند
- ۷- .....به معنی فهم و درک کارایی و اثربخشی فرآیند کسبوکار است.
- الف- تجزیه و تحلیل فرآیند   ب- مدیریت اثربخشی فرآیندها
- ج- مدیریت عملکرد فرآیند   د- هیچ کدام
- ۸- الگوهای فرآیندی و نیز کاربرد مدل‌های فرآیندی و سایر مستندات مرتبط با فرآیند بهمنظور شناخت و اعتبارسنجی فرآیندهای وضعیت موجود و هم وضعیت بهبودیافته در آینده، در این بخش موردنرسی قرار می‌گیرد
- الف- مدیریت عملکرد فرآیند   ب- مدیریت اثربخشی فرآیندها
- ج- تجزیه و تحلیل فرآیند   د- هیچ کدام
- ۹- در این بخش کاربردهای کسبوکار، چارچوب فن‌آوری، منابع اطلاعاتی، کنترل‌های عملیاتی و مالی که بر روی سایر فرآیندهای داخلی و خارجی اثرگذار هستند ارائه می‌گردد
- الف- طراحی فرآیند   ب- فناوری مدیریت فرایندهای کسبوکار
- ج- تجزیه و تحلیل فرآیند   د- مدیریت فرایندهای بنگاه
- ۱۰- کنترل و نظارت و مدیریت بر اجزاء مربوط به کدام حوزه BPM CBOK است؟
- الف- مدیریت عملکرد فرآیند   ب- مدیریت اثربخشی فرآیندها
- ج- تجزیه و تحلیل فرآیند   د- طراحی فرآیند
- ۱۱- مفهوم مدیریت اجرایی و همسویی استراتژیکی در کدام حوزه موردنرسی قرار می‌گیرد؟
- الف- مدیریت فرآیندهای کسبوکار   ب- تحول فرآیند
- ج- مدیریت فرایندهای بنگاه   د- طراحی فرآیند

۱۲- .....یک روش برنامه‌ریزی شده و نظاممند به منظور پایش فرآیندهای ایجادشده و پیگیری نتایج عملکرد آن‌ها جهت تعیین میزان کارایی و بهره‌وری فرآیندها است.

الف- تعین شاخص فرایندها و انجام اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه   ب- اندازه‌گیری عملکرد فرآیند
ج- مدرمت عملکرد فرآیند   د- تحول فرآیند

۱۳- اطلاعات به دست آمده از اندازه گیری عملکرد فرآیندها می تواند برای ..... مورد استفاده قرار گیرند.

الف- تصميم گی، د، خصوص، بهمود فی آیندها، موحده

ب- اتحاد فرآیندهای جدید همسو با اهداف استراتژیک

ج-ارائه گزارش، به مدیریت ارشد سازمان

۱۰

۱۴- متولوی‌های مهندسی مجدد و بازطراحی فرایندهای کسب‌وکار در کدام حوزه موربدرسی قرار می‌گیرد؟

الف- مدیریت فرآیندهای کسب و کار   **ب- تحول فرآیند**

ج- مدیریت عملکرد فرآیند د- طراحی فرآیند

۱۵- کنترل و نظارت در مدیریت فرآیندهای کسب و کار از طریق تشریح انواع ساختارهای کنترل و نظارت و نیز نظرات و تفکرات مرکز تعالی مدیریت فرآیندهای کسب و کار در کدام قسمت بیان می شوند؟

الف- سازمان فرایند   ب- تحول فرآیند   ج- مدیریت عملکرد فرآیند   د- طراحی فرآیند

۱۶-..... این اطمینان را ایجاد می کند که سبد فرایندهای سازمان، استراتژی های سازمان را پیشتبانی کرده و یک راهکار یا متد برای مدیریت و ارزیابی، اولیه به وجود می آورد.

الف- مدیریت فرآیندهای کسب و کار
ف- ایندیکاتورهای اقتصادی

۱۷-کدام حوزه به روش های لامبارد، بالابند، سطوح بلغم فرایندهای سازمان میدارد؟
ج-بهبود فرایندها یا ایجاد فرآیندهای جدید همسو با اهداف استراتژیک د-همه موارد

الفـ = مـ دـ سـ تـ فـ آـ زـ هـ كـ سـ يـ كـ لـ دـ = دـ سـ دـ تـ دـ اـ غـ فـ اـ زـ دـ هـ

۱۸- ابزارهای مدل سازی یکپارچه جهت مدل سازی، طراحی، تجزیه و تحلیل، ایجاد و پایش در کدام حوزه استفاده می شوند؟

- الف- مدیریت فرآیندهای کسب و کار   ب- فناوری مدیریت فرآیندهای کسب و کار
 ج- مدیریت فرآیندهای بنگاه   د- طراحی فرآیند

پاسخنامه

۱	الف	ب	ج	د
۲	الف	ب	ج	د
۳	الف	ب	ج	د
۴	الف	ب	ج	د
۵	الف	ب	ج	د
۶	الف	ب	ج	د
۷	الف	ب	ج	د
۸	الف	ب	ج	د
۹	الف	ب	ج	د
۱۰	الف	ب	ج	د
۱۱	الف	ب	ج	د
۱۲	الف	ب	ج	د
۱۳	الف	ب	ج	د
۱۴	الف	ب	ج	د
۱۵	الف	ب	ج	د
۱۶	الف	ب	ج	د
۱۷	الف	ب	ج	د
۱۸	الف	ب	ج	د

فصل دوم

مدیریت فرآیندهای کسبوکار

۲-۱- مقدمه

این فصل مفاهیم و استراتژی‌های موردنیاز جهت مدیریت موفق فرآیندهای کسبوکار را از دیدگاه فرایندهای کلان E2E^۱ معرفی می‌نماید. فرایندهایی هستند که دارای محصولات خروجی معین بوده و برای مشتری نهایی ارزش ایجاد مینایند.

در این حوزه دانشی بر روی مفاهیم کلان مدیریت فرآیندهای کسبوکار، مانند تعاریف اساسی، فرآیندهای E2E، ارزش مشتری و طبیعت کار افقی تمرکز می‌شود. در راستای بهبود مهارت‌های اساسی و به عنوان یکی از فاکتورهای موفقیت در مدیریت فرآیندهای کسبوکار سازمان، انواع فرآیندها، اجزاء فرایند و چرخه عمر مدیریت فرآیندهای کسبوکار موردنرسی قرار می‌گیرند. این حوزه دانش، مدیریت فرآیندهای کسبوکار را تعریف و یک زیرساخت اساسی و بنیادین برای سایر امور ایجاد می‌کند.

۲-۲- کسبوکار چیست؟

ماهیت کسبوکار به معنی تعامل افراد با یکدیگر به منظور انجام مجموعه‌ای از فعالیت‌ها برای ایجاد ارزش جهت مشتریان سازمان و بازگشت سرمایه به ذینفعان کسبوکار است. در این راهنما منظور از کسبوکار، به کلیه سازمان‌های سودمند و غیر سودمند و دولتی برمی‌گردد.

---

¹ End to End

۲-۲-فرآیند چیست؟

برای درک و شناخت BPM، شناخت فرایندهای کسب و کار الزامی است. در این مستند، فرآیندها مجموعه‌ای از فعالیت‌ها و رفتارهایی هستند که به‌وسیله منابع انسانی و یا ماشین‌آلات، به‌منظور دستیابی به یک یا چند هدف ایجادشده‌اند. فرایندها به‌وسیله رخدادهای به خصوصی فعال می‌شوند و هر کدام دارای یک یا چند خروجی هستند که البته این خروجی‌ها ممکن است در انتهای فرایند و یا در تعاملات فرآیند با سایر فرایندها ایجاد شوند. فرآیندها ترکیبی از مجموعه فعالیت‌ها و اقدامات مرتبط با همدیگر هستند که یک خروجی بخصوص را ایجاد می‌نمایند. در مستندات مدیریت فرایندهای کسب و کار، یک فرآیند کسب و کار به عنوان یک اقدام / فعالیت E2E تعریف می‌شود که سبب ایجاد ارزش برای مشتریان می‌شود.

۲-۳-مدیریت فرآیند کسب و کار چیست؟

مدیریت فرآیندهای کسب و کار یک روش سازمان یافته و نظاممند به‌منظور تعریف، طراحی، ایجاد مستندسازی، اندازه‌گیری، پایش و کنترل کلیه فرآیندهای کسب و کار مکانیزه و غیرمکانیزه، به‌منظور دستیابی به نتایج هدف‌گذاری شده همسو با اهداف استراتژیک سازمان است. مدیریت فرآیندهای کسب و کار شامل تعریف خودخواسته و هماهنگ و بر پایه فناوری فرایندهای E2E، بهبود، نوآوری و مدیریت فرایندهای E2E، به‌منظور دستیابی به نتایج کسب و کار، ایجاد ارزش برای مشتریان سازمان و دستیابی به اهداف سازمان با چاکی بالاتر است. مدیریت فرآیندهای کسب و کار، سازمان را قادر می‌سازد که فرآیندها را با استراتژی کسب و کار همسو ساخته که این امر نیز زمینه افزایش بهره‌وری و اثربخشی از طریق بهبود فعالیت‌های سازمان و یا واحدهای سازمانی را، در ارتباطات درون‌سازمانی و برون‌سازمانی فراهم می‌آورد.

۲-۴-تعاریف مدیریت فرایندهای کسب و کار

در این بخش به برخی تعاریف پایه‌ای که در خصوص مدیریت فرایندهای کسب و کار ارائه شده است خواهیم پرداخت: